

[Landbrugsministeren.]

maa det være, naar der er Tale om det Spørgsmaal, der her er under Debat, Spørgsmaalet om at skaffe Beskæftigelse til Ungdommen ved Landbruget. Jeg forstaaer ikke, at nogen kan mene, at det ikke skulde være 10 Gange mere nødvendigt af Hensyn til Almenvellet at foretage en saadan Udstykning, end det er, naar man vedtager en Ekspropriationsbestemmelse for at afgøre, om en Bane skal gaa om ad Smørumovre eller Smørumnedre, eller om Militærvæsenet skal blive 50 000 Kr. dyrere eller billigere; i det sidste Tilfælde drejer det sig kun om et Pengespørgsmaal, og det første kan jeg ikke se har tilnærmelsesvis saa stor Betydning for Almenvellet, som det har at oprette Husmandsbrug. Naar vi har foreslaaet den nævnte Bestemmelse, er det, som sagt, for at skaffe Plads til Ungdommen, for at fremme en mere intensiv Drift af den danske Jord, der kan give en større Produktion og derefter foranledige et større Forbrug af andre Varer, hvad der atter giver større Beskæftigelse for andre Erhverv, og der naas ogsaa derved en mere retfærdig og ligelig Beskatning.

De forskellige Ordførere hævder, at naar man først er gaaet med til Ekspropriationsbestemmelsen, kan man lige saa godt sige, som det er, og føre Ekspropriationen til Bunds. Ja, i Teorien er det naturligvis rigtigt. Hvis det er nødvendigt at gaa længere med Ekspropriationen, for at Mennesker kan faa Plads her i Danmark, vil den Tid formodentlig nok komme; og jeg kan for øvrigt heller ikke se, at nogen her i Danmark har samfundsmæssigt Krav paa et større Areal, end han selv kan overkomme at passe og selv behøver for at leve. Derudover har han i hvert Fald ikke nogen som helst Ret til den skattemæssige Fordel, som de, der har megen Jord, nu har, fordi de skattemæssigt behandles paa en lempeligere Maade end de, der har lidt Jord. Men det er givet, at hvis man vil se paa Almenvellet, kræver Almenvellet ingenlunde, at man skaffer Jord til Oprettelse af mindre Brug fra andre smaa Brug. Det vilde være fuldkommen i Modstrid med Samfundets Interesse.

Men Samfundet har Interesse i at oprette nye Brug, og Samfundet har Interesse i at tage Jorden dør, hvor den drives

daarligt, hvor man faar mindst ud af den, og det er paa de større Brug og ikke paa de mindre. Derfor er det efter mit Skøn Almenvellet, der kræver, at man for Øjeblikket maa ekspropriere fra de større Brug, hvis det er nødvendigt, hvis Jorden ikke kan skaffes frem paa anden Maade, men ingenlunde fra de smaa Brug. Om Tiden om 25, 50 eller 100 Aar maaske vil kræve, at vi skal gaa længere ned med Ekspropriationen for at skaffe Plads til Menneskene, tror jeg, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal kan lade ligge, for om 50 eller 100 Aar er det ærede Medlem vist ikke Medlem af dette Ting. Det ærede Medlem sagde, at det var Mening, at man fortrinsvis vilde ekspropriere af den Jord, som drives daarligt, og at man i intet Tilfælde vilde ekspropriere fra Ejendomme, hvor Jord og Bygninger kom til at staa i et Misforhold efter en saadan Ekspropriation, og han ironiserede over, hvorledes det skulde foregaa: om man nu kunde være sikker paa, at Jordlovsudvalget havde den rigtige Opfattelse, om de nu havde et Skema at gaa efter, o. s. v. Ja, den Slags Betænkkeligheder kan man jo sagtens have, men den sunde Fornuft, som ellers plejer at raade blandt den største Del af Landboerne, finder nu nok, hvor Jorden drives daarligt, og hvor der er et Misforhold mellem Jord og Bygninger, og hvor der bliver et Misforhold mellem Jord og Bygninger, hvis man eksproprierer. Men for øvrigt er det et Forhold, som jeg ingenlunde har noget imod, at man fører Forhandling om; og kan man finde et Ændringsforslag, som gør det bedre, er jeg villig til at modtage det, ligesom jeg naturligvis er villig til at forhandle om Enkeltheder.

Det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal sagde endvidere, at han kunde ikke finde nogen Bestemmelse i Lovforslaget, der sagde, hvem der skulde ekspropriere. Det forekommer mig, at det staaer tydeligt og klart i § 8, hvem det er. Saa sagde det ærede Medlem, at han fandt det urimeligt, at en saadan Ekspropriation kunde foregaa uden Appel, for, saa vidt han forstod det, var der ingen Appel med Hensyn til Ekspropriationsretten. Ja, saa vidt mig bekendt er det samme Tilfældet med andre Ekspropriationsbestemmelser. Angaaende Ekspropriation af Jord til Jernbaner findes der saa vidt mig be-